

Sygn. akt V CZ 65/18

POSTANOWIENIE

Dnia 21 września 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Monika Koba

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa G. W.
przeciwko H. T.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 21 września 2018 r.,
zażalenia pozwanego na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 25 maja 2018 r., sygn. akt V ACa (...),

**oddala zażalenie, pozostawiając orzeczenie o kosztach
postępowania zażaleniowego do orzeczenia kończącego
postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w G. oddalił powództwo G. W. przeciwko H. T. o zapłatę 75 001,00 zł tytułem naprawienia szkody. Na skutek apelacji powoda, Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 25 maja 2018 r., uchylił wyrok Sądu Okręgowego w G. i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny uznał za zasadne podniesione w apelacji zarzuty naruszenia prawa procesowego w zakresie ustaleń faktycznych. Uchybienia w tej materii doprowadziły zdaniem Sądu do niewłaściwego zastosowania art. 117 § 2 k.c.

w związku z art. 442¹ k.c. przez nieprawidłowe uznanie, że okoliczności, o których stanowi art. 442¹ § 1 k.c., uzasadniające rozpoczęcie biegu przedawnienia roszczenia, nastąpiły już z chwilą podpisania kontraktu menadżerskiego przez powoda w dniu 11 sierpnia 2005 r. Sąd odwołał się w tej mierze do stanowiska, że trzyletni termin określony w art. 442¹ k.c. biegnie od dnia, w którym poszkodowany rzeczywiście dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia, nie zaś od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności poszkodowany mógł się o tym dowiedzieć. W przekonaniu Sądu Apelacyjnego, powód uzyskał takie informacje w dniu 24 kwietnia 2014 r., co oznacza, że do przedawnienia nie doszło. Z tych powodów, uznawszy, że wobec błędnego uwzględnienia zarzutu przedawnienia doszło do nierozpoznania istoty sprawy, Sąd przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania (art. 386 § 4 k.p.c.).

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył zażaleniem pozwany, zarzucając naruszenie art. 233 i art. 386 § 4 k.p.c., a także art. 442¹ k.c. Na tej podstawie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jeżeli sąd drugiej instancji uchyla wyrok ze względu na nierozpoznanie istoty sprawy, Sąd Najwyższy, rozpoznając zażalenie złożone na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. bada, czy sąd drugiej instancji prawidłowo zastosował art. 386 § 4 k.p.c., tj. czy okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu merytorycznego stanowiska sądu drugiej instancji, mieszczą się w kręgu sytuacji polegających na nierozpoznaniu istoty sprawy. Poza zakresem oceny pozostaje natomiast prawidłowość stanowiska co do meritum wyrażonego przez sąd drugiej instancji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2012 r., IV CZ 147/12, OSNC 2013, nr 3, poz. 41, z dnia 28 listopada 2012 r., III CZ 77/12, OSNC 2013, nr 4, poz. 54, i z dnia 17 stycznia 2013 r., III CZ 2/13, niepubl.).

Zgodnie z utrwalonym poglądem, nierozpoznanie istoty sprawy ma miejsce wtedy, gdy sąd pierwszej instancji nie zbadał materialnej podstawy żądania lub merytorycznych zarzutów strony, wychodząc z błędnego założenia, że istnieje przesłanka unicestwiająca roszczenie albo przesłanka wykluczająca jego skuteczne dochodzenie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1936 r., C 1839/36,

Zb. Urz. 1936, poz. 315 i z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 22 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2013 r., IV CZ 170/12, niepubl. i z dnia 14 lutego 2013 r., II CZ 188/12, niepubl.).

W okolicznościach sprawy Sąd Apelacyjny wydając wyrok kasatoryjny przyjął, że w zaskarżonym apelacją wyroku nieprawidłowo oceniono przedawnienie roszczenia objętego powództwem. Oddalenie powództwa z racji przedawnienia stanowi w świetle ugruntowanego stanowiska judykatury i doktryny jedną z sytuacji, które odpowiadają pojęciu nierozpoznania istoty sprawy; przedawnienie jest bowiem negatywną przesłanką jurysdykcyjną wykluczającą skuteczne dochodzenie roszczenia w postępowaniu sądowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2002 r., V CKN 357/00, niepubl. i postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2013 r., IV CZ 170/12, z dnia 14 lutego 2013 r., II CZ 188/12, niepubl., i z dnia 18 lutego 2016 r., II CZ 106/15, niepubl.).

Skoro zatem Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego wskazując na błędną wykładnię przepisów o przedawnieniu roszczeń, to odwołanie się do art. 386 § 4 k.p.c., w zakresie, w którym przepis ten stanowi o nierozpoznaniu istoty sprawy, było prawidłowe, a zażalenie podlegało oddaleniu. Za bezprzedmiotowe należało przy tym uznać zarzuty zażalenia, w których szeroko kwestionowano ocenę prawną przedawnienia roszczenia dochodzonego powództwem przyjętą przez Sąd drugiej instancji. Prawidłowość zajętego przez Sąd stanowiska co do tego zagadnienia, *scil.* co do tego, czy roszczenie istotnie było przedawnione, wybiega bowiem - jak wskazano wcześniej - poza kognicję Sądu Najwyższego w postępowaniu inicjowanym zażaleniem składanym na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. Kwestia ta może natomiast stanowić przedmiot oceny w postępowaniu kasacyjnym, jeżeli środek ten *in casu* jest dopuszczalny, a strona z niego skorzysta (art. 398¹ i n. k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw